

ภาวะผู้นำคุณภาพที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

The Quality Leadership of School Administrators affecting on Sufficiency Economy in Schools under the Bangkok Metropolitan

สุวรรณา สุวรรณสุข¹ อ.ดร.สมบุญ บวรศิริรักษ์² อ.ดร.สมชาย เทพแสง³

Suwanna Suwannasook¹ Dr.Somboon Burasirirak² Dr.Somchai Thepsaeng³

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครศึกษา
ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
คุณภาพของผู้บริหารกับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและศึกษาภาวะผู้นำ
คุณภาพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง
การวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 375 คน โดยกำหนดตามตาราง
เครจซีและมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่ม
อย่างง่ายโดยจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียน เท่ากับ
.896 และค่าความเชื่อมั่นของการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่ากับ .954สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation
Coefficient)สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)และสมการถดถอยพหุคูณแบบ วิธีกำลังคัดเลือกเข้า (Multiple
RegressionAnalysis- Enter Method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจด้านการมีวิสัยทัศน์
ในการบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร

2. ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตร
และการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
(r) = .878 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การ

บริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 79.40 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่การสร้างแรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสารตามลำดับ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .406(Z_3) + .350(Z_4) + .207(Z_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .980 + .301(X_3) + .299(X_4) + .172(X_5)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำคุณภาพ การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were to study the level of the quality leadership of school administrators in schools under the Bangkok Metropolitan; study the level of educational administration according to sufficiency economy in schools under the Bangkok Metropolitan; study the relationship between the quality leadership of school administrators and educational administration according to sufficiency economy in schools under the Bangkok Metropolitan; and study the quality leadership of school administrators affecting on Sufficiency Economy in Schools under the Bangkok Metropolitan. The samples consisted of 375 teachers under the Bangkok Metropolitan, year 2016 by using Krejcie & Morgan (1970 : 608). The stratified random sampling was done by using school size as strata to use for calculate the sample size. Simple random sampling was done thereafter by lottery. The instruments used for data collection were 5 point-rating scale questionnaires. IOC (Index of Item - Objective Congruence) was valued since 0.60-1.00. The reliability of the quality leadership of school administrators was .896 and the reliability of educational administration according to sufficiency economy was .954. The data analysis was done by mean and standard deviation, pearson product-moment correlation coefficient, multiple correlation and multiple regression analysis- enter method.

The research results were found as following;

1. The level of the quality leadership of school administrators in schools under the Bangkok Metropolitan as a whole was at high level. When considering each individual aspect, the research found to be at high level in all aspects by descending order of the average as follow; building motivation, vision in management, communication, transformation leadership and participation of personnel.

2. The level of educational administration according to sufficiency economy in schools under the Bangkok Metropolitan as a whole was at high level. When considering each individual aspect, the research found to be at high level in all aspects by descending order of the average as follow; curriculum and instruction, school management, personnel development and student development activity.

3. There was a statistically significant positive relationship at .01 between the quality leadership of school administrators and educational administration according to sufficiency economy in schools under the Bangkok Metropolitan. Pear's correlation coefficient (r) = .878 showed that the two variables had relationship at high level.

4. The quality leadership of school administrators affecting on Sufficiency Economy in Schools under the Bangkok Metropolitan at .01 level. All aspects of the quality leadership of school administrators mutually predicted educational administration according to sufficiency economy in schools under the Bangkok Metropolitan with the predictive power was at 79.40 percent. The quality leadership of school administrators in the aspect of participation of personnel had the highest predictive power followed by building motivation and communication respectively.

The equation predict the raw standard scores

$$\hat{Z} = .406(Z_3) + .350(Z_4) + .207(Z_5)$$

constants value of equation in form of raw scores

$$\hat{Y} = .980 + .301(X_3) + .299(X_4) + .172(X_5)$$

Keywords : The Quality Leadership, Educational Administration According To Sufficiency Economy

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง เป็นคนดี มีวินัย เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคม ประเทศ และของโลก มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ สามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดความสนใจ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้ รวมทั้งสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นพลวัตในโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง[1]

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 มาตราที่ 54 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล นอกจากนี้การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ [2]

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองเมืองไทยและพลเมืองโลกจากวิกฤตปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศโดยกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 76 และมาตรา 83 (1) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9, 10, และอยู่ในฉบับที่ 12

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาซึ่งแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี[3]

ในยุคปัจจุบันสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาการหย่าร้าง ความแตกแยกในครอบครัว ปัญหาการว่างงาน ซึ่งปัญหาต่างๆ นี้มีผลกระทบรุนแรงกับเด็ก ทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมา [4]โรงเรียนเป็นอีกที่หนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากที่จะช่วยปลูกฝังเด็กให้เจริญชีวิตอย่างมีคุณค่าและเห็นความสำคัญของ “ความพอเพียง” ซึ่งจะช่วยให้เด็กรุ่นใหม่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่คล้อยตามาสังคมนิยมบริโภคนิยม ถ้าหากทุกฝ่ายร่วมมือกัน ประเทศชาติก็จะร่มเย็นเป็นสุข [5]ความพอเพียงในสถานศึกษาเริ่มจากครูและผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียนกระตุ้นให้นักเรียนรักการเรียนคิดเป็นทำเป็นและปลูกฝังคุณธรรมเพื่อเป็นการสร้างคนดีคนเก่งให้แก่สังคม ด้านการบริหารและการเรียนการสอนของโรงเรียนควรปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของแต่ละแห่ง [6]ซึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้านคือ 1.ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา[7]

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษานั้น จะต้องมุ่งพัฒนาครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่นักเรียน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนได้ [8]มีความมุ่งมั่นในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน มีคุณลักษณะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการจัดระบบการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อปลูกฝังอุปนิสัยพอเพียง และยึดมั่นในการปฏิบัติในการเป็นต้นแบบในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในดำเนินวิถีชีวิต [9] โดยการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิต การส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ความเข้าใจและรู้แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงก็จะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงได้อย่างเหมาะสม[10]แต่ครูส่วนใหญ่มีปัญหาทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากรายได้ที่น้อยแต่ค่าครองชีพสูง ครูบางส่วนต้องหารายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งเป็นการ เบียดบังเวลางาน และส่งผลให้ครูเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนน้อยลง นอกจากนี้ ครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกลความเจริญต้องเสียสละเงินเดือนบางส่วนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนและซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนด้วย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่างเต็มระบบและเน้นการพัฒนาจากล่างสู่บน ให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน แต่ในการพัฒนาหลักสูตรมีหลายขั้นตอนและด้วยภาระงานประจำของครูที่มีอยู่ด้วย ในการเขียนแผนให้เชื่อมโยงแต่ละประเด็น 3 ท่วง 2 เงื่อนไข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยาก จึงทำให้ครูไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติ [11]ดังนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากผู้บริหารศึกษารับนโยบายมาจากสำนักงานการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด จึงต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการดำเนินการวางแผนจัดองค์การ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ รวมถึงการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหาร การที่ผู้นำมีส่วนร่วมสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพและคุณค่าขององค์การ สะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานได้เป็นอย่างดี [12]ซึ่งองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความสามารถในการจัดองค์การ ออกแบบงาน กำหนดทิศทางในการทำงาน สร้างบรรยากาศในการตัดสินใจร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการกระตุ้นให้แรงจูงใจ มีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีเอกภาพของทีม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน [13]สามารถบริหารงานบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการวางแผนกำลังคน สามารถกำหนดคนในแต่ละงานตามความรู้ความสามารถที่ต้องการ กำหนดจำนวนบุคลากรให้สอดคล้องกับสถานศึกษา ตลอดจนเตรียมบุคลากรทดแทนการสูญเสียกำลังคนในอนาคต[14] การบริหารยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารจำต้องมีศักยภาพในการใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของคนในองค์กร สามารถสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนทุกคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ สามารถใช้ศิลป์และกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และสามารถทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดศรัทธา มีความเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถสร้างสภาวะแวดล้อม สนับสนุนให้ร่วมมือกันสร้างประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ [15] กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั่วทั้งโรงเรียน ต้องอาศัยการร่วมมือรวมพลังจากบุคลากรทุกฝ่าย โดยจำเป็นต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและเน้นจุดที่ควรพัฒนาอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริม และเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นวงจรการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยั่งยืน [16] จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตครูไปในทิศทางที่ดี ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคนได้ทั้งการพัฒนาในระดับบุคคลระดับชุมชนและระดับประเทศชาติโดยยึดหลัก 3 ท่วงคือความพอประมาณความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 2 เงื่อนไขคือเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมซึ่งนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วทุกคนในชาติหรือในระดับโลกจะเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะที่

มองเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้งและจะนำมาซึ่งความสงบสุขของคนในสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารกับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 437 โรงเรียน จำนวน 14,764 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวนครู 375 คน โดยกำหนดตามตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียน เท่ากับ .896 และค่าความเชื่อมั่นของการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่ากับ .954 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารและการบริการงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำคุณภาพที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสรุปผลโดยรวมและรายด้านดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจด้านการมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร
2. ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .878 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 79.40 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่การสร้างแรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสารตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณภาพที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่างๆที่สำคัญมาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจด้านการมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำที่พยายามสร้างแรงจูงใจและมีอิทธิพลต่อบุคลากรในองค์กรเพื่อให้มีทัศนคติพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความเต็มใจ กระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจเลือกการปรับเปลี่ยนที่เหมาะสมและสามารถนำแนวทางมาใช้ได้อย่างถูกต้องทำให้องค์กรยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดี [17] ภาวะผู้นำคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมีความสอดคล้องกันเชิงทฤษฎีระบบ เพราะเมื่อใช้ระบบคุณภาพในการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารก็ควรจะมีภาวะผู้นำคุณภาพด้วยผลผลิตที่เกิดขึ้นจึงจะมีคุณภาพตามมา [18] สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชัย จะเกรง [19] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตบางเขนพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตบางเขนพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับทัศนคติ ชุมชน [20] ได้ทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศิลา [21] ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขนผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีการดำเนินงานไปในทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพตนเองและสภาวะแวดล้อม โดยใช้ความรู้ถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกัน ซึ่งนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน [22] ตลอดจนมีการดำรงชีวิตอย่างพออยู่พอกินพอประมาณ มีเหตุผล อยู่บนรากฐานของศีลธรรม รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง [23] สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์ รัตนะ [24] ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่ในระดับมากและงานวิจัยของยูวดี เล็งสูงเนิน [25]ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) =.878 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก สิ่งสำคัญในการบริหารของผู้บริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกลได้อย่างแม่นยำประพจน์ปฏิบัติตัวเหมาะสมน่าเชื่อถือ มีเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆมีคุณธรรมบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมและการแบ่งปัน ควบคู่กับการใช้หลักการของธรรมาภิบาลในใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยผู้นำต้องเริ่มต้นด้วยการสำนึกขีดความสามารถของตนเองและรู้จักพอและต้องศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจรวมถึงการสร้างวินัยเพราะวินัยเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นเครื่องกำหนดกรอบการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ใดๆที่พึงกระทำให้บรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์ [26]ผู้บริหารองค์กรต้องเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร การเปลี่ยนแปลงความพยายามในการบริหารงานบุคคลให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง ส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรไปสู่ระดับสูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและยั่งยืนของบุคลากร [27]สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ ชุมแก้ว [28]ได้ทำการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำแบบสร้างการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารในองค์กรเอกชนผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กรและภาวะผู้นำแบบสร้างการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 79.40 โดยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่การสร้างแรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสารตามลำดับ เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำ หลายประการที่ดำเนินการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันให้กับตัวเองได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารจะต้องมีทั้งความรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรมอันหมายถึงความซื่อสัตย์สุจริต อุดม และเมตตา ใช้แนวปฏิบัติอย่างมีความสมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางแก้ไขเพื่อให้อุดม และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น [29]สอดคล้องกับงานวิจัยของนครเรศ ณ พัทลุงและยุวัฒน์ วุฒิเมธี [30] ได้ทำการวิจัยเรื่อง6 คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะหลักของภาวะผู้นำบารมีที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็ง ความสามารถทางการบริหาร การมุ่งปฏิบัติให้บรรลุผล และแบบอย่างทางจิตใจเชิงคุณธรรม ขณะที่คุณลักษณะรองที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ทักษะทางสังคม และแบบอย่างเชิงพฤติกรรม

โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร นับว่าเป็นภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และรวมถึงร่วมรับผลจากที่เกิดจากการดำเนินการ

สอดคล้องกับอำนาจ วงศ์สิงห์ [31] ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วม เป็นการที่บริหารศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเช่นเดียวกับจิรภา เพชรสงคราม [32] ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ขององค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อีกทั้งด้านการสร้างแรงจูงใจนับว่าเป็นภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดให้มีระบบการพิจารณาความดีความชอบ เป็นที่ยอมรับและเข้าใจชัดเจน สร้างขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่ชื่นชมในองค์กร การบริหารด้านค่าตอบแทน และจัดสวัสดิการที่มีคุณภาพถ้าผู้บริหารสามารถชักจูงบุคลากรในองค์กรได้ตรงกับเรื่องที่เขาต้องการ ก็ทำให้บุคลากรมีแรงจูงใจ ส่งผลให้บุคลากรเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการให้ความร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร [33] สอดคล้องกับวชิระ กันภัย [34] ได้สรุปว่า แรงจูงใจ เป็นปัจจัยหรือสิ่งต่างๆที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ หรือตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ ตามที่ปรารถนาไว้ หรือปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้

รวมถึงด้านการติดต่อสื่อสารนับว่าเป็นภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก มีการปรับปรุงทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อความสะดวกรวดเร็ว โดยข้อมูลข่าวสารมีสาระ มีความชัดเจนน่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้บุคลากร ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง สอดคล้องกับเวณิกา ชัยยิม [35] ได้สรุปว่า การสื่อสารภายในองค์กรที่ดีจะช่วยสร้างความเข้าใจในนโยบายของผู้บริหาร และเป็นสิ่งเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรในทางบวก สอดคล้องกับวลัยรัตน์ จันทรเสมา [36] ได้สรุปว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้สึกนึกคิด โดยผ่านตัวกลาง สื่อหรือกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันส่งผลให้เกิดความร่วมมือและยังสอดคล้องกับจันทิมา กิตติวัฒนาชัย [37] ได้สรุปว่า การสื่อสาร เป็นกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ตลอดจนความต้องการ อารมณ์ความรู้สึกจากผู้ส่งไปยังผู้รับเพื่อให้เข้าใจตรงกัน และเกิดความรู้สึกพึงพอใจใคร่ เกิดความน่าเชื่อถือ ศรัทธา ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรส่งเสริม ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยผู้บริหารบริหารจัดการงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
- 1.2 ควรส่งเสริม ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการมีวิสัยทัศน์ในการบริหารโดยผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรร่วมกันนำนโยบาย และพันธกิจของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง
- 1.3 ควรส่งเสริม ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงานของโรงเรียน
- 1.4 ควรส่งเสริม ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยผู้บริหารจัดให้มีสวัสดิการที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากร
- 1.5 ควรส่งเสริม ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการติดต่อสื่อสาร โดยผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจที่ตรงกันของฝ่ายต่างๆในโรงเรียน
- 1.6 ควรส่งเสริม การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยผู้บริหารประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการเป็นอยู่อย่างพอเพียง
- 1.7 ควรส่งเสริม การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกระดับชั้น
- 1.8 ควรส่งเสริม การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้บริหารให้จัดกิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาดที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.9 ควรส่งเสริม การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยผู้บริหารให้จัดการประชุม / อบรม / สัมมนา / ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำคุณภาพที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป

2.2 ควรทำวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น กรณีศึกษา วิจัยเชิงคุณภาพ เป็นต้น

2.3 ควรหาตัวแปรภาวะผู้นำรูปแบบอื่นเช่น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นต้น ที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2559). (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574. สืบค้น 22 กันยายน 2559.
http://plan.crru.ac.th/web_planning/download_plan/plan_infor_univ/005.pdf
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. (2559). ราชกิจจานุเบกษาคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย .สืบค้น 26 มีนาคม 2560.
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ:ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักกิจการพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ .
- [4] กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์. (2552). การศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัด กรุงเทพมหานคร . สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [5] สุมาลี สิงห์เกิด.(2553). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (การวิจัยและสถิติการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554).เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- [7] กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้น 1 มิถุนายน 2558. www.vec.go.th/LinkClick.aspx?fileticket=b_KdYkf4lQg%3D...
- [8] ปรัชญา พลพูนินันท์. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา.สืบค้น 18 มิถุนายน 2559.
<https://sites.google.com/site/wannisawngsmanity/home/sersthkic-phx-pheiyng-kab-kar-suksa>
- [9] ศาลินาบุญเกื้อและ นันทกาญจน์ชินประสิทธิ์.(2557,พฤศจิกายน). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การถอดบทเรียนและวิเคราะห์อัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ :ศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณ
- [10] สุปรานี สุระเดช.(2554). การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของพนักงานในผู้ใหญ่ตอนต้นกรณีศึกษาพนักงานอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยา พัฒนาการ) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [11] สุรีพร วงศ์สวัสดิ์สุข .(2551). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิตมัธยม.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [12]ปรเมษฐ์ โมลี.มิติใหม่ของการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์การคุณภาพ .โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี.

- สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2559. จาก <http://www.skn.ac.th/miti.doc>.
- [13] วิภาวี นามเดช.(2552). การบริหารการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน. ปริญญาโท กศ.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [14] ทศนันท์ ชุ่มชื่น.(2554). องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร .วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- [15] อีระ รุญเจริญ .(2553) .ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับ ปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3. พิมพ์ครั้งที่ 6 ขอนแก่น: ห้างหุ้นส่วนจำกัด นวสาส์นการพิมพ์
- [16] สำนักทดสอบการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ .(2554).การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องตามกระทรวง
- [17] สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : โรงพิมพ์สารคามการพิมพ์.
- [18] ทศนา แสงศักดิ์ และ สมชาย เทพแสง. (2551,กรกฎาคม- ธันวาคม 2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร จัดการยุทธศาสตร์การเสริมสร้างพลังอำนาจให้ครูและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องกับภาวะผู้นำคุณภาพของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารการศึกษา . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 5(10) :9
- [19] ขวัญชัย จะเกรง.(2551). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตบางเขนพื้นที่การศึกษา สมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [20] ทศนันท์ ชุ่มชื่น.(2554). องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร .วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร
- [21] กาญจนา ศิลา.(2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [22] กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.กรุงเทพฯ:ศูนย์ประสานงานกลาง การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักกิจการพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- [23] ลัลลลิต สืบประดิษฐ์(2551). เปรียบเทียบผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ที่มีสถานการณ์จำลอง ประกอบบทเรียนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการสอนปกติสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [24] พงรัตน์. (2551). พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1.สารนิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [25] ยุวดี เล็งสูงเนิน. (2559). การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. ปริญญาโท กศ.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์.
- [26] ลีลาภรณ์ บัวสาย.(2549). เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล.กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สนับสนุน การวิจัย (สกว).
- [27] ทิพากร วรธณพลกษ. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [28] สุรินทร์ ชุมแก้ว.(2556). วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำแบบสร้างความเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการทำงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารในองค์กร เอกชน. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

(การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ) .กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- [29] ธาณินทร์ กรัยวิเชียร.(2552). *คุณธรรม จริยธรรม กับปัญหาเยาวชนในสังคมไทย*. : คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [30] นครเศรษฐ์ พัทลุง และ ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2555 กรกฎาคม – ธันวาคม). *ความมุ่งมั่นของผู้นำในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*.มหาวิทยาลัยสยาม. วารสารกระแสวัฒนธรรม. 13(24) : บทคัดย่อ
- [31] อำนวย วงศ์สิงห์. (2552). การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอแก่งกระจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [32] จีรภา เพชรสงคราม .(2554). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน* . สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [33] โชติกา ไร่โส.(2555).*แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. ปริญญาโท กศ.ม (วิชาการอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- [34] วชิระ กันภัย(2555).*แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ปริญญาโท กศ.ม (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- [35] เวนิกา ชัยยิ้ม. (2558). การสื่อสารภายในองค์กร :โรงเรียนดรุณศึกษา พิทยารังสรรค์. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2559 , จาก <https://sites.google.com/site/darunsitpattanarangsana/sara-na-ru/585>
- [36] วลัยรัตน์ จันทร์เสมา.(2554). *ความสามารถในการสื่อสารแบบวีจันภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบจิตปัญญา*.ปริญญาโท กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- [37] จันทิมา กิตติวัฒนาชัย. (2550) . *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์จำกัด (มหาชน) เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
-